

Članak visokog predstavnika, Paddy Ashdowna: “Kultura konzensusa”

Suština politike je da se odradi posao. Suština dobre politike je da se uradi pravi posao. Loša politika polučuje loše rezultate – malo toga se uradi a često i ono što se uradi ne treba da se uradi. Nijedna razumna osoba ne bi mogla nikako tvrditi da je Bosna i Hercegovina na bilo koji način primjer dobre politike. To se mora promijeniti, a da bi se to postiglo, ona mora razviti kulturu konzensusa.

Kada sam preuzeo dužnost visokog predstavnika utvrdio sam sveobuhvatan program reforme pod nazivom “Posao i pravda”, koji su odobrile sve vodeće stranke prije posljednjih izbora. Malo pomalo, ovaj program se implementira. Nedovoljno brzo. Parlamenti, posebno vlade, moraju brže raditi ako ne želimo da doživimo neuspjeh. Međutim, posao se odvija. Organi vlasti su u aprilu na Bjelašnici a zatim u junu na Mrakovici dogovorili sveobuhvatan i detaljan program reforme kojeg su obećali ispuniti do početka naredne godine. Ovaj program se zasniva na principima programa “Posao i pravda”. Međutim, moram naglasiti da ekonomske reforme, mada neophodne ako želimo da ne doživimo ekonomski kolaps, neće odmah dovesti do otvaranja novih radnih mjesta. Izgubićemo ogroman broj radnih mjesta ako ne izvršimo reformu, ali trebaće proći nekoliko godina da bi se otvorila nova radna mjesta čak i ako izvršimo reformu. Mađarskoj su trebale tri godine da bi osjetila koristi od ekonomske reforme, tako da moramo biti strpljivi.

Prerano je suditi, ali relativni značaj koji se pridaje provođenju zakona u vezi sa programom “Posao i Pravda”, kao i inicijativa i energija sa kojom je pokrenut Akcioni plan sa Mrakovice, sugeriraju da konzensus možda polako zamjenjuje nepopustljivost kao centralni motiv bh. politike. Ovo

nagovještava bolje dane za građane.

Naravno, ostaju uticajni političari koji zbog temperamenta ili taktički nisu skloni da sjednu za sto i pregovaraju o principijelnim kompromisima, što je, na kraju krajeva, način na koji se stvari rade. Primijetili ste da sam rekao *principijelni* kompromis. Kompromis ne znači prodati dušu. Smisao kompromisa je stvaranje situacije u kojoj svi dobivaju. To zahtijeva maštovitost i vještinu – neki bh. političari počinju pokazivati ove kvalitete. Sa razvojem kulture koncenzusa, oni političari koji se opiru kompromisu ili koji jednostavno ne znaju kako da pregovorima dođu do situacije u kojoj svi dobijaju će biti potisnuti na marginu.

U narednih šest mjeseci očekujem da bh. organi vlasti donesu četiri ključna zakona. To su Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja, Zakon o obavještajno-sigurnosnoj agenciji, paket zakona o reformi u oblasti odbrane i stalni Statut grada Mostara.

Zašto su ovi zakoni od ključne važnosti? Zato što bez depolitizirane i efikasne državne obavještajne službe, bh. građani neće biti sigurni od nezakonitog špijuniranja. Bez zakona o oružanim snagama, BiH neće biti ocijenjena kao zemlja spremna da zauzme svoje mjesto u evropskim strukturama, a neće ni zadovoljiti tehničke uslove za članstvo u Partnerstvu za mir. Bez Stalnog statuta Mostara, ljudi Mostara neće osjetiti dobrobit koherentnog ekonomskog razvoja i to će unazaditi bh. ekonomiju u cjelini. A bez Zakona o indirektnom oporezivanju, novac koji bi se trebao trošiti na djecu školskog uzrasta i penzionere će se i dalje trošiti na bazene, vile i luksuzna kola za dobro uvezane kriminalce.

Zato su nam potrebni ovi zakoni. To nam svima treba biti potpuno jasno.

A da bi usvojili ove zakone, potreban nam je koncenzus. U prvoj polovini ove godine uspostavio sam Komisiju za reformu

odbrane, Komisiju za reformu obavještajne službe i Komisiju za politiku indirektnog oporezivanja. Ove sedmice sam oformio Komisiju koja će izraditi Stalni statut Mostara. Ako ova Komisija bude dobro funkcionisala kao što je to slučaj sa preostale tri komisije, siguran sam da ćemo uspjeti da postignemo izvediv koncenzus u vezi sa budućnošću grada i njegovih građana.

Ove komisije su radile bolje nego što to mnogi ljudi mogu zamisliti. One su izradile zakone koji stavljaju političke odnosno stranačke interese u zadnji plan, a umjesto toga fokusiraju se na unapređivanje interesa svih građana ove zemlje. Ove komisije su stavile ljude na prvo mjesto. Njihov rezultat su tri zakonska rješenja koja su moderna, praktična i pravedna.

Sada je na parlamentima da usvoje ove zakone. Oni moraju podvrgnuti ove zakone pažljivom ispitivanju pod rigoroznom demokratskom kontrolom – i zato je njihova uloga neophodna. Oni također moraju pokazati spremnost da postignu koncenzus koji je bio ključan i za rad ovih komisija. Na taj način ove komisije su postigle rezultate, a na isti način ih moraju postići i parlamenti. Krajnje je vrijeme da bh. građani počnu izvlačiti korist iz kulture koncenzusa.